

Pomurec leta 2016 Blaž Šumak

Premikati meje skoraj nemogočega

Diplomirani vzgojitelj iz Turnišča trenutno dela v ljubljanskem Zavodu za gluhe in naglušne – Pleše, odkar pomni, in ples tudi uči – Zadnja tri leta pleše s plesalko na vozičku Matejko Koštric

»On me je naučil, da se vse da. In najin ples ni le ples, je sporočilo ljudem, naj vztrajajo,« nežno pove Matejka Koštric, dekle, ki je z našega zornega kota prikrajšano za možnost hoje, saj je na invalidskem vozičku, in je zato prikrajšana tudi za ples. Pa to drži? Ne. Matejka je plesalka na vozičku in njen trener ter hkrati plesni partner je prav Blaž Šumak, Pomurec leta 2016. »Moja največja želja do zdaj v življenju je bila – plesati. A če je bilo to v Ljubljani težko, je bilo, ko sem se vrnila domov v Prekmurje, to skoraj nemogoče. Toda – odkar poznam Blaža ..., ne morem vam opisati pravzaprav. Ogromno se je spremenilo v mojem življenju, vanj je vnesel čisto drugačen pogled na svet, čisto drugačno širino. Vedno mi je govoril, da se vse da, in res je krasno imeti ob sebi tako srčnega človeka. Ko plešem, moja duša leti, med plesom lahko hodim, letim, sanjam,« doda Matejka Koštric.

Pleše od šestega leta

Tudi Blaž Šumak sledi svojim sanjam, med katerimi je ples že od njegovega šestega leta:

zato je prenehal aktivno trenirati in tekmovali. »Plesal sem seveda naprej, Ambrož Pušnik mi je ponudil možnost poučevanja plesa. Najprej otrok v vrtcu, pozneje devetošolcev in maturantov. Ples sem učil tudi nekaj mladoporočencev in tako prispeval k lepši poroki (smeh).«

Povezala ju je Moira

Od kod torej ideja o plesu s partnerjem na vozičku? »Poklicala me je pevka Moira, ali bi bil pripravljen poskusiti plesati z Matejko. Poklical sem jo, srečala sva se in takoj tisti teden začela.« To je bilo pred tremi leti, od tedaj se Matejka in Blaž vsaj enkrat tedensko srečata in trenirata, nastopi se sploh zadnje čase kar vrstijo. »Nikoli nisem niti pomislil, da nama to ne bi šlo (smeh). Svoje plesno znanje sem poskusil enostavno povezati z njo in – vse je šlo. Mogoče sem na začetku kdaj pomislil, kako jo bom pa zdaj prijel ali zavrtel, ampak ... človek je človek, ni omejitev. Vodi naju misel premikati meje. Meje skoraj nemogočega.« Trenu-

Pomurka leta 2016 Mirjana Mulec

Pomagajmo – sočloveku, živali, komur koli

Diplomirana ekonomistka, a sebi pravi »antieconomist« – Veganka, ki mesojedcev ne obsoja, ampak jih v brezmesno hrano nagovarja s kuho – Njena velika želja je imeti vegansko turistično kmetijo

Mirjana Mulec:
»Najlepše mi je, ko me kdaj pokliče kakšen starejši človek in me prosi, da kokošim, ki ne nesejo več jajc, poiščemo nov dom, kjer bodo lahko doživele starost.«

FOTOGRAFIJA
NATAŠA JUHNOV

Vse glasove, ki jih je dobila, vidi Mirjana Mulec, Pomurka leta 2016, v nekem drugem kontekstu, ne v smislu, da je ta zmaga njena in da bo od nje imela korist ona. »Te dni, ko je potekalo glasovanje, sem spoznala nekaj pomembnega. Videla sem, kako smo močni, kako si res želimo, da bi živali dobile svoj glas. In to v Pomurju, kjer krava, pujs, kokoši in druge rejne živali – tako misli večina ljudi – nimajo pravice živeti. Kjer jih ljudje skorajda ne vidijo, zanje so le ... predmeti ... brez duše ... nekaj, od česar imajo korist. Zato mislim, da je ta naslov, ta zmaga zmaga tistih, ki se vsak dan bojujejo za pravičnejši svet, tako za živali kot za ljudi. Zmagali smo mi vsi.«

Nesrečna v svojem poklicu

Videti je tako drobna, nežna, a govori s posebno energijo in žarom. Ko govori o vseh bolečih stvareh, ki jih kot zelo aktivna prostovoljka Društva za zaščito živali Pomurja vidi nemalo, pa so njene oči popolnoma drugačne. Motne, brez žara. A – zdaj je čas za smeh. »Ne, nisem rojena Radgončanka, jaz sem ponosna Prlečka, iz Ljutomerja, zadnja tri leta pa živim v Gornji Radgoni.«

V Ljutomeru je Mirjana končala osnovno šolo in nadaljevala šolanje na Ekonomski šoli v Murski Soboti ter študirala ekonomijo v Mariboru. Ekonomija? Nekako se ne ujema z njo. Takoj se prešerno zasmeje: »Nič me ni posebej veselilo v osnovni šoli ... razen živali. Pa sem rekla, da grem na srednjo ekonomsko, da se mi ne bo treba veliko učiti.« V srednji šoli je ugotovila, da bi rada pomagala ljudem in je želela na fakulteto za socialno delo. A se je ustrašila Ljubljane. »Zato sem šla v Maribor študirat ekonomijo ... in komaj čakala, da končam (smeh). Delala sem v tem poklicu, ampak sem bila nesrečna, tu ni prave energije zame.«

Verjela, da se da drugače

Ne le po duši, tudi drugače je – kot sama sebi pravi – 'antieconomist'. »To vsi vedo, tudi v društvu, da meni ne smejo prepustiti blagajne (smeh).« Občasno, pravi, je delala v Bajki v Gornji Radgoni, kjer se je odlično počutila ne le zato, ker je to trgovina z veganskimi in vegetarijanskimi izdelki, ampak tudi, ker je bila v stiku z ljudmi: »Lahko jim svetuješ, pomagaš. Sama sebi sem največ pomagala, zato vem, da vsak lahko najbolj pomaga sebi. Če se le posluša.« Ona se je, zato že nekaj let ne je mesa. Nekoč pa ga je – in to celo rada. »Zato pa vedno pravim, da ne

morem nikogar obsojati. In ga tudi ne. Ker – resda zdaj nekaj let ne jem ne mesa ne mleka in ne jajc –, sem pa imela meso pravzaprav rada. A ... bila sem veliko bolna, imela sem ogromno alergij ... Zdaj sem si vse to pozdravila. Le s tem, da ne jem živil živalskega izvora.«

To, da so nekatere živali namenjene prehrani, je okvir, v katerega smo rojeni. »Moji starši so mi vedno govorili, da ne moreš nič, da tako pač je. A jaz sem verjela, da se da. Ne le verjela, zdaj sem dokazala (nasme). Najlepše mi je, ko me kdaj kakšen starejši človek, ki je že zelo dolgo v tem okviru, pokliče in me prosi, da kokošim, ki ne nesejo več jajc, poiščemo nov dom, kjer bodo lahko doživele starost. To mi ogromno pomeni. Ker vidim, da se spreminja, in to na bolje.«

Poveganjena tradicija

Mirjana Mulec je tudi ena od kuharic v Fridini domači kuhinji, ki ji je kuhanje neskončen izziv: »Včasih sem zelo rada jedla recimo jedi s skuto. Zdaj mi je največji izziv pripraviti neko klasično, tradicionalno jed po vegansko. In to celo tako, da tudi tisti, ki niso vegani, ne okusijo razlike ... To me veseli. Strašno rada kuham jedi na žličo – bograč, golaž, paprikaš, pečem kvasenice, gibanice. Skratka tradicija, a poveganjena (smeh).«

Ksenija Vesenjaj Kutlačič je ena od Mirjaninih sorodnih duš, ki pa deluje na Štajerskem: »Mirjanina zmaga v Pomurju je ... si lahko sploh predstavljate, kaj to pomeni? Za Pomurje, kjer so kolone skorajda pri vsaki hiši? In kjer še vedno mislijo, da so kolone praznik? Kjer se ljudje bojijo priznati, da so pujsa rešili pred smrtjo in ga odpeljali nekam, kjer bo doživel naravno smrt. Mirjana je oseba, ki je 'iz teme' zvlekla dve domači pujsi – Pepo in Rozi, ki danes kraljujeta na pašniku in bosta živeli do konca svojih dni. Pa teličko Niko in njeno bando. Mirjana, ki gre v akcijo vsakič, ko je treba pomagati živalim. Seveda tudi ljudem, a – tudi živalim. In ko je v službi živali, pove na glas in brez sramu. To je Mirjana.«

Seveda ima Mirjana veliko želj. A ena je večja od vseh drugih: »Želim si, da bi čez nekaj let imela vegansko turistično kmetijo. To ljudje iščejo, a v Pomurju tega še ni. Imela bi vegansko hrano, prenočišča in seveda – dom za živali. In to ne le za muce in pse, tudi za krave in pujs. Ker med muco in pujsom ni razlike. No, razlike so le zunanje, znotraj pa je vsaka žival – eno veliko srce.«

Vida Toš

Blaž Šumak sanja o lastni plesni šoli, morda celo taki, da bi bilo še več plesa na vozičkih.

FOTOGRAFIJA
NATAŠA JUHNOV

»Začel sem pri Plesni šoli Devžej pri Ambrožu Pušniku v skupini otrok; na začetku sem vadil latinskoameriške plesne, tudi standardne. Potem se je to stopnjevalo, ples sem treniral deset let.« Kaj pa nogomet? »Ne, 'fuzbal' me ni nikoli veselil, sem ga znal, če smo igrali, a nikoli me ni navduševal. Zakaj ples? Ples je res nekaj posebnega.«

Rojen je sredi poletja leta 1992, osnovno šolo je končal v Turnišču, se nato vpisal na Ljutomersko gimnazijo, smer predšolska vzgoja, in nato šel študirat na Pedagoško fakulteto, predšolsko vzgojo seveda. Junija lani je diplomiral, njegovo diplomsko delo ima naslov Ples v vrtcu, pomemben dejavnik psihofizičnega razvoja otroka. Obiskoval je tudi glasbeno šolo v Murski Soboti, igra kitaro, klavir in flavto.

V ples, pravi, je vložil veliko, pa ne le on: »Potrebni je bilo veliko vaj in plesa, treniral sem trikrat tedensko po dve uri. Plesni turnirji in tekmovalnja v Sloveniji in tujini so se kar vrstili; zgodilo se je, da smo vsak konec tedna tekmovali in s starši prevozili vso Slovenijo ter mnoge sobote in nedelje preživeli na tekmovalnih. Moram poudariti, da me je večino na treninge vozil oče, ki me je ure in ure potrpežljivo čakal.« Poleg plesa, pa čeprav ga je še tako veselil, je bila tu tudi šola. Pred maturo je dal prednost tej, pozneje pa študiju,

tno največ dela z Matejko; plešeta družabne, standardne, latinskoameriške in tudi ljudske plesne.

Od septembra lani je Blaž Šumak zaposlen v Ljubljani, v Zavodu za gluhe in naglušne, kjer dela z otroki s posebnimi potrebami, ki so večinoma naglušni. »Delo je pestro in zanimivo, tudi tam lahko odlično uporabim svoje plesno znanje. Ob novem letu smo tako pripravili plesni nastop, otroci so zelo radi in dobro nastopili in dokazali, da je ples dober in pomemben prav za vse, tudi za otroke, ki jih je življenje prikrajšalo za nekaj, kar je za druge večinoma samoumevno.«

Blaž pa seveda ni brez sanj: »Želim si nekoč mogoče celo odpreti svojo plesno šolo. Ne še tako hitro (smeh), a – rad bi poskusil. Mogoče celo tako, da bi bilo še več plesa na vozičkih, mogoče bi bila Matejka lahko celo inštruktorica.« Trenutno se Blaž uči znakovni jezik gluhih, v Ljubljani na Pedagoški fakulteti pa se še dodatno izobražuje.

Za zmago oziroma naslov Pomurca leta 2016 je, pravi, hvaležen prav vsakemu, ki je zanj glasoval, a on si je želel, da zmaga Matejka: »Pravzaprav sva oba zmagovalca, kajti najin cilj je širiti zgodbo, da se v življenju da narediti čisto vse. Ni pa dovolj le želja, potrebnega je tudi kar precej truda (smeh).«

Vida Toš

VESTNIK

Izdaja: Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrtkih.

Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@vestnik.si in naročniška služba: narocniska@vestnik.si, spletna stran: www.vestnik.si | www.facebook.com/PomurskiVestnik/

Uroš Haki (direktor), Uredništvo: Nataša Gider (v. d. odgovorne urednice), Majda Horvat, Janez Votek, A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažič Peček, Vida Toš, Timotej Milanov, (novinarji), Nataša Juhnov (urednica fotografije), Petra Kranjec Milanov (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 40 (redakcija), 535 14 10 (naročniška služba), 538 17 50 (marketing).

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 117 EUR, za pravne osebe 166,40 EUR, za naročnike v tujini 227,24, letna naročnina za on-line Vestnik je 62,40 EUR. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika stane 2,25 EUR. Davek na dodano vrednost (9,5 %) je vračunan v ceno izvoda. IBAN pri SPARKASSE SI56 3400 0101 5960 419. BIC koda banke KSPKSI22.

Tisk: Druck Styria GmbH & Co KG, Avstrija. Naklada: 11.000 izvodov.

Imetniki materialnih avtorskih pravic za avtorska dela, objavljena v Vestniku ali njegovih prilogah, so Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o., ali avtorji, ki imajo s podjetjem sklenjene ustrezne avtorske pogodbe.

Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne ali druge namene brez sklenitve ustrezne pogodbe z izdajateljem.